

HELIODOR ŚWIĘCICKI

Haraldowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-II-585

Heliodor Święcicki urodził się 3 lipca 1854 roku. Lata dziecięce i młodość spędził w Śremie. Po ukończeniu gimnazjum śremskiego, idąc śladami swojego zmarłego ojca, rozpoczął studia medyczne we Wrocławiu. Po otrzymaniu dyplomów lekarskiego i doktorskiego zamieszkał w Poznaniu. Tu, w Pałacu Działyńskich otworzył salon, gdzie co dwa tygodnie zbierała się elita poznańskiej inteligencji na czwartkowe wieczory dyskusyjne. W ten sposób narodziły się słynne „czwartki literackie” w Pałacu, których tradycja przetrwała do dnia dzisiejszego.

W 1915 roku walne zgromadzenie członków Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, wybrało Święcickiego na prezesa PTPN. Z grona działaczy Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, wykładowców i zapewne uczestników kursów wyłoniła się myśl założenia uniwersytetu w Poznaniu. Na czele tzw. Komisji Organizacyjnej Uniwersytetu Polskiego w

Poznaniu, nazwanej później Komisją Uniwersytecką, stanął Heliodor Święcicki. Pierwsze posiedzenie Komisji Organizacyjnej odbyło się w dniu 11 listopada 1918 roku, natychmiast po dotarciu do Poznania wiadomości o zakończeniu działań wojennych.

Na posiedzeniu Komisji Uniwersyteckiej w dniu 5 kwietnia 1919 roku wybrano Heliodora Święcickiego na pierwszego rektora Uniwersytetu Poznańskiego.

Od końca kwietnia 1919 roku agendy uniwersyteckie przeniosły się z PTPN do byłego Zamku cesarskiego, nazwanego wówczas Collegium Maius.

Pierwsza inauguracja roku akademickiego w Poznaniu w dniu 7 maja 1919 roku odbyła się dokładnie w czterechsetną rocznicę założenia Akademii Lubrańskiego.

Heliodor Święcicki był aż sześciokrotnie wybierany na funkcję rektora tzw. Wszechnicy Piastowskiej, która w 1920 roku przyjęła nazwę Uniwersytetu Poznańskiego.

23 sierpnia 1923 roku, już poważnie chory, Heliodor Święcicki podpisał akt założenia Fundacji „Nauka i Praca”, w którym cały swój majątek przeznaczył na pomoc materialną dla polskiej młodzieży akademickiej i pracowników nauki oraz popieranie publikacji naukowych, a także zasiłków „niezaopatrzonym wdowom i sierotom po zmarłych profesorach i docentach polskich szkół akademickich”. Za część majątku zakupił działki w okolicach Poznania, przeznaczając je na cele społeczne i publiczne, m.in. dla Uniwersytetu Poznańskiego.

Do 1923 roku Heliodor Święcicki pełnił w Poznaniu dwie najważniejsze funkcje naukowe: prezesa Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz rektora Almae Matris Posnaniensis, z której w latach pięćdziesiątych XX wieku wyodrębniły się kolejne uczelnie Poznania (obecne: Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego, Uniwersytet Przyrodniczy, Akademia Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego).

Heliodor Święcicki zmarł 12 października 1923 roku w Poznaniu, gdzie został pochowany w grobowcu rodzinnym na cmentarzu przy ul. Łukowskiej. W listopadzie 1946 roku jego szczątki przeniesiono na tzw. Skałkę Poznańską, do Krypty Zasłużonych w podziemiach kościoła św. Wojciecha.